

Letnik 1908.

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele, zastopane v državnem zboru.

Kos CXIII. — Izdan in razposlan dne 15. decembra 1908.

Vsebina: (Št. 246 in 247.) 246. Dopustilnica za lokalno železnico od Slanega v Kačice. — 247. Ukaz zaradi dopolnitve določil o davka prostem dobivanju davčnega rudninskega olja.

246.

Dopustilnica z dne 28. novembra 1908. l.

za lokalno železnico od Slanega v Kačice.

Na podstavi Najvišjega pooblastila podeljujem v porazumu z udeleženi ministristvi c. in kr. komorniku in veleposestniku Henriku grofu Clam-Martiniću v Smečno dopustilo za gradnjo in obrat ozkotirne lokalne železnice z lokomotivnim obratom, določene le za javni promet blaga, od postaje Slany c. kr. državnih železnic čez Smečno v Kačice, po določilih zakona o dopuščanju železnic z dne 14. septembra 1854. l. (drž. zak. št. 238) ter zakonov z dne 31. decembra 1894. l. (drž. zak. št. 2 iz l. 1895.) in z dne 24. decembra 1905. l. (drž. zak. št. 216) po pogojih in načinih, določenih v nastopnem:

§ 1.

Za železnico, ki je predmet te dopustilnice, uživa koncesionar v členu V zakona z dne 31. decembra 1894. l. (drž. zak. št. 2. iz l. 1895.) omejene ugodnosti.

§ 2.

Koncesionar je dolžen železnico najdalje v enem letu, računaje od današnjega dne, izročiti

javnemu prometu ter tudi vzdrževati po njej obrat nepretrgoma ves čas, dokler bo trajalo dopustilo.

Dopuščeno lokalno železnico je urediti in obratovati le za javni promet blaga.

Da se bode držal gorenjega roka ter da izvrši in opremi železnico, kakor zahteva dopustilo, naj dá koncesionar na zahtevanje c. kr. državne uprave zagotovilo, položivši primerno varščino v vrednostnih papirjih, v katerih se smejo nalagati novi varovancev.

Ako se ne bi izpolnjevala gorenja dolžnost, se sme izreči, da je zapala ta varščina.

§ 3.

Da izdela dopuščeno železnico, se podeljuje koncesionarju pravica razlastitve po določilih dotičnih zakonitih predpisov.

Ista pravica se podeljuje koncesionarju tudi zastran tistih dovlačnic, ki se morda naredé in o katerih bi državna uprava spoznala, da je njih narava v javni koristi.

§ 4.

Koncesionarju se je ob gradnji in obratu dopuščene železnice ravnati po vsebini te dopustilnice

in po dopustilnih pogojih, postavljenih po ministrstvu za železnice, ter po semkaj merečih zakonih in ukazih, zlasti po zakonu o dopuščanju železnic z dne 14. septembra 1854. l. (drž. zak. št. 238) in pa po redu za obrat železnic z dne 16. novembra 1851. l. (drž. zak. št. 1 iz l. 1852.), potem po zakonih in ukazih, ki se dadó morda v bodoče. Kar se tiče obrata, se odpuščajo varnostne naredbe in prometni predpisi, obseženi v redu za obrat železnic in v dotičnih dodatnih določilih, toliko, kolikor se bo to z ozirom na posebne prometne in obratne razmere, posebno na zmanjšano vozno brzino zdelo dopustno ministrstvu za železnice, in gledé tega bodo veljali dotični posebni obratni predpisi, ki jih izdá ministrstvo za železnice.

§ 5.

Vojaščina se mora prevažati po znižanih tarifnih cenah. Za uporabljane vojaške tarife ter gledé drugačnih odnošajev k vojaški upravi naj veljajo za dopuščeno lokalno železnico, kolikor je to združljivo z njenimi uredbami, določila, ki bodo vsakčas veljala pri avstrijskih državnih železnicah.

Ta določila se uporabljajo tudi na deželno brambo in črno vojsko obeh državnih polovic, na tirolske deželne strelce in na orožnike.

Koncesionar je dolžen, oddajaje službe se ozirati v zmislu zakona z dne 19. aprila 1872. l. (drž. zak. št. 60) na doslužene podčastnike iz vojske, vojne marine in deželne brambe.

§ 6.

Koncesionar nima pravice oddajati obrat dopuščene železnice tretjim osebam, razen če državna uprava to izrečno dovoli.

Državni upravi se pridružuje pravica, kadarkoli prevzeti obrat dopuščene železnice in ga v potem še ostali dopustilni dobi voditi za račun koncesionarja.

V tem primeru mora koncesionar stroške, ki so res nastali vsled tega obratovanja, povrniti državni upravi.

V ostalem je načine, kako je voditi ta obrat, uravnati z obratno pogodbo, ki se sklene s koncesionarjem.

§ 7.

Koncesionar je dolžen, skrbeti za oskrbo uslužbencev pri obratu dopuščene železnice v onemoglosti in starosti in za oskrbo njihovih družin in v ta namen pristopiti k pokojninskemu zavodu zveze avstrijskih lokalnih železnic, ako se ne bi za dopuščeno železniško podjetje ustanovila posebna pokojninska blagajnica za vsaj enakimi ugodnostmi za ude, oziroma z vsaj enakimi dolžnostmi za koncesionarja, kakor pri imenovanem pokojninskem zavodu.

To oskrbo v onemoglosti in starosti je izvršiti tako, da mora koncesionar ali podjetje, ki stopi na njegovo mesto, zglasiti stalne uslužbence z dnem, katerega se stalno namestijo, izmed drugih uslužbencev pa vsaj tiste, ki opravljajo službo kakor vójde lokomotiv, kurjači, sprevodniki, čuvaji ali postajski služabniki, ob primerni uporabi najpozneje, ko so dovršili tri službena leta, pri pokojninskem zavodu zveze avstrijskih lokalnih železnic, oziroma pri svoji pokojninski blagajnici.

§ 8.

Koncesionarju se daje pravica, da s posebnim dovolilom državne uprave in s pogoji, ki jih postavi, naredi delniško družbo, ki stopi v vse pravice in zaveznosti koncesionarja.

Družbena pravila ter obrazci delnic, ki se izdadó, potrebujejo odobri la državne uprave.

Znesek resnične ter nominalne napravne glavni ce potrebuje odobri la državne uprave.

Pri tem veljaj to načelo, da se ne smejo razen stroškov, ki se res porabijo za sestavo projekta, za gradnjo in uredbo železnice, vštévši nabavo vozil ter za dotacijo glavnične rezerve, ki jo določi državna uprava, in se prav izkažejo, prištévši interkalarne obresti, ki se res izplačajo med grajenjem, in pa kar bo morda res kurzne izgube ob dobavi glavni ce, postavljati v račun nikakršni drugi stroški.

Ako bi bilo po dogradbi železnice treba še drugih novih staveb, ali ako bi bilo treba pomnožiti obratne naprave, se smejo dotični stroški prištéti k napravnici glavni ci, če je privolila državna uprava v namerjane nove stavbe ali v pomnožitev obratnih naprav in se stroški prav izkažejo.

Vso napravno glavnico je odplačati v času, dokler bo trajalo dopustilo, po razdolžnem črtežu, ki ga odobri državna uprava.

§ 9.

Državna uprava si pridržuje pravico, da sme dopuščeno železnico odkupiti vsakčas po nastopnih določilih:

1. Da se določi odkupnina, se seštejejo letni čisti doneski, kar jih bo imelo podjetje v poslednjih sedmih letih pred odkupom; od tega se odbijejo čisti donosi najslabejših dveh let in potem se izračuni poprečni čisti donos ostalih petih let.

2. Ako se železnica odkupi pred pretekom časne davčne prostosti, ustanovljene v § 1, je za ostalo dobo davčne prostosti tako najdeni poprečni čisti donos teh petih let odkupna renta, ki se izplača davka prosto. Za čas po preteku davčne prostosti je hkratu ovedeti odkupno rento tako, da se od donosov, privzetih v poprečni račun, izračuni davek z dokladi vred po odstotnem postavku dotičnih let in se odbije od donosov. K ostanku se z ozirom na desetodstotni davek, ki ga je odslej plačevati od odkupne rente po § 131, lit. a) zakona z dne 25. oktobra 1896. l. (drž. zak. št. 220), prišteti pribitek v višini ene devetinke tega čistega donosa.

3. Če bi se železnica odkupila po preteku začasne davčne prostosti, določene v § 1, tedaj je ob preračunu letnih čistih donosov z davki, dokladi in drugačnimi javnimi davščinami, ki zadenejo odkupljeno železniško podjetje, ravnati kakor z obratnimi stroški.

Če ni bilo davčne dolžnosti gledé vseh let, privzetih v poprečni račun, tedaj je tudi za davka prosta leta preračunati davek z dokladi vred po odstotnem postavku dotičnih let ter ga odbiti od donosa.

K tako najdenemu poprečnemu čistemu donosu pa je z ozirom na desetodstotni davek, ki ga je plačevati od odkupne rente po § 131, lit. a) zakona z dne 25. oktobra 1896. l. (drž. zak. št. 220), prišteti pribitek v višini ene devetinke tega čistega doneska.

4. V zmislu spredaj stoječih določil ovedeni poprečni čisti donesek je potem koncesionarju kakor

odškodnino za odkup železnice v še ostali dobi dopustila izplačevati v polletnih obrokih 30. dne junija in 31. dne decembra vsakega leta po dospelosti.

5. Ako bi se pa železnica odkupila pred preteklim sedmim obratnim letom, ali kadar bi po spredaj stoječih določilih v odstavkih 1 do 3 najdeni poprečni čisti donos brez pribitka, navedenega v odstavkih 2 in 3, ne dosegel vsaj letnega zneska, ki je enak tisti letnini, ki je potrebna za štiri odstotno obrestovanje in razdolžbo po državni upravi odobrene delnične glavnice ves čas, dokler bo trajalo dopustilo, tedaj bodi odškodnina, ki naj jo dá država za odkup železnice, v tem, da država plačuje spredaj navedeno letnino v polletnih obrokih, 30. dne junija in 31. dne decembra vsakega leta po dospelosti, ter da povrne koncesionarju rentnino, ki jo je plačevati od te odkupne rente.

6. Državi se pridržuje pravica, da sme kadar koli na mesto še ne dospelih rentnih plačil, ki jih je po določilih spredaj stoječih točk plačevati koncesionarju, plačati glavnico, ki je enaka znesku glavnične, po štiri od sto na leto, diskontovane vrednosti tega plačila — seveda odbivši pribitek, obsežen morda v zmislu določil odstavkov 2 in 3 v teh plačilih.

Ako se država odloči plačati to glavnico, plačaj jo v gotovini ali v državnih zadolžnicah, kakor si to izbere sama. Državne zadolžnice je pri tem računati po tistem kurzu, ki se pokaže za poprečnega med denarnimi kurzi, kateri so se v ravno preteklem polletju uradno zaznamovali na dunajski borzi o državnih zadolžnicah enake vrste.

7. Po odkupu železnice in z dnem tega odkupa pride država, izplačavši odškodnino, predpisano v št. 1 do 6, brez daljnje odplate v bremen čisto last in v užitek te tukaj dopuščene železnice z vsemi dotičnimi premičnimi in nepremičnimi rečmi, vštévši vozila, gradivne zaloge in blagajnične zaloge, kake dovlačnice, ki so last koncesionarja, in postranska opravila ter iz napravne glavnice narejene obratne in glavnične reserve, kolikor niso bile že določili primerno uporabljene z odobrilo državne uprave.

8. Sklep državne uprave o izvrševanju državne odkupne pravice, ki se mora zgoditi vselej z začetkom koledarskega leta, se v obliki izjave priobči železniškemu podjetju najpozneje do 31. dne oktobra neposrednje zadnjega leta pred odkupom.

V tej izjavi se določi:

- a) čas, od katerega se opravi odkup;
- b) železniško podjetje, ki je predmet odkupa, in drugi imovinski predmeti, ki naj, bodisi kakor pritiklina železniškega podjetja, bodisi v poplačilo terjatev države ali iz drugih pravnih naslovov preidejo na državo;
- c) znesek odkupnine, ki jo država plača železniškemu podjetju, eventualno s pridržkom poznejše poprave odkupne cene (št. 1 do 6), ki jo je ovedeti začasno, s povedbo plačilnega roka in plačilnega kraja.

9. Državna uprava si pridržuje pravico, vročivši odkupno izjavo postaviti hkratu posebnega komisarja, ki naj pazi na to, da se stan imovine od tega časa počenši ne izpremeni na škodo državi.

Vsaka oddaja ali obremenba nepremičnih imovinskih predmetov, navedenih v odkupni izjavi, potrebuje od časa odkupne izjave počenši pritrditve tega posebnega komisarja.

Isto velja o vsakem prevzetju novih dolžnosti, ki segajo čez mejo rednega opravnega obrata ali povzročujejo trajno obremenitev.

10. Koncesionar je dolžen poskrbeti za to, da bo mogla državna uprava dne, ki je ustanovljen za odkup, prevzeti fizično posest vseh v odkupni izjavi navedenih imovinskih predmetov.

Ako bi koncesionar ne izpolnil te dolžnosti, ima državna uprava pravico, tudi brez privolitve koncesionarja in brez sodnega posredovanja prevzeti v fizično posest oznamenjene imovinske predmete.

Počenši s časom odkupa se bo odkupljena železnica obratovala za račun države, in potemtakem so vsi obratni dohodki na korist, vsi obratni stroški pa na škodo državi.

Čisti donosi, ki se pokažejo po obračunu do časa odkupa, ostanejo železniškemu podjetju, ki pa mora tudi samo poravnati vse iz gradnje in obrata železnice do gorenjega časa nastajajoče obračunske dolžnosti in drugačne dolgove.

11. Vlada si pridržuje pravico, da na podstavi odkupne izjave (št. 8) vknjiži državno lastninsko pravico na vseh nepremičnih imovinskih predmetih, ki preidejo vsled odkupa na državo.

Koncesionar je dolžen, državni upravi, ako bi se to zahtevalo, na razpolago dati pravne listine, katere bi bile morda še potrebne ž njegove strani.

§ 10.

Dopustilna doba in ž njo vred v § 9., lit. b) zakona o dopuščanju železnic izrečena obramba zoper napravo novih železnic se določa na devetdeset (90) let, računaje od današnjega dne ter mine po izteku tega roka.

Državna uprava sme po pogojih, navedenih v § 14, izreči, da je izgubilo dopustilo moč tudi pred iztekom gorenjega roka.

§ 11.

Ko mine dopustilo in tistega dne, katerega mine, preide brezodplatno na državo neobremenjena lastnina in užitek dopuščene železnice in vsega premičnega in nepremičnega pristojsstva, vštveši vozila, gradivne zaloge in blagajnične zaloge, kake dovlačnice, ki so last koncesionarja, in postranska opravila, ter iz napravne glavnice narejene obratne in glavnične rezerve, kolikor niso bile že določili primerno uporabljene z odobrilo državne uprave.

§ 12.

Ko mine to dopustilo, kakor tudi, ko se odkupi železnica (§ 9), obdrži koncesionar last rezervnega zaklada, napravljenega iz lastnih donosov podjetja, in pa kar bi imel po obračunih terjati, potem tudi last posebnih naprav in poslopij, narejenih in pridobljenih iz lastne imovine, katera si je koncesionar sezidal ali pridobil sam po pooblastilu državne uprave z izrečnim pristavkom, da te reči niso pritlikina železnice.

§ 13.

Državna uprava ima pravico se prepričati, da je gradnja železnice ter obratna naprava po vseh delih namenu primerna in trdno narejena, in uka-

zati, da se napake na to stran odvrnejo ali pa odpravijo.

Državna uprava ima tudi pravico, po odposlanem organu pregledovati gospodarstvo in se posebno po nadzornih organih, pošiljanih ob stroških koncesionarja, kakorkoli se ji zdi primerno, pregledovati, da se izvaja gradnja po projektu in pogodbi.

Ako se napravi delniška družba, ima komisar, ki ga postavi državna uprava, tudi pravico, kolikorkrat se mu zdi primerno, hoditi v seje upravnega sveta ali drugega zastopa, ki bo veljal za predstojništvo družbe, in pa na občne zборе, ter tam ustavljati vse sklepe in odredbe, nasprotne zakonom, dopustilu ali družbenim pravilom, oziroma kvarne javnim koristim; toda v takem primeru je komisarjeva dolžnost, si izprositi takoj odločbo ministrstva za železnice, ki jo je dati brez odloga in ki veže družbo.

§ 14.

Državni upravi se nadalje pridržuje pravica, da se sme, ako bi se poleg vsega poprejšnjega svabila večkrat prelomile ali opustile v dopustilnici, v dopustilnih pogojih ali v zakonih naložene dolžnosti, poprijeti zoper to zakonom primernih naredeb ter po okolnostih izreči, da je izgubilo dopustilo moč še pred iztekom dopustilne dobe. Zlasti se sme izreči, da je dopustilo izgubilo moč še pred

potekom dopustilne dobe, ako se ne bi izpolnile dolžnosti, v § 2 ustanovljene o dovršitvi gradnje in pa o začetku obrata, kolikor bi se kak prestop roka ne mogel opravičiti v zmislu § 11, lit. b) zakona o dopuščanju železnic.

Forster s. r.

247.

Ukaz finančnega ministrstva z dne 3. decembra 1908. l.

zaradi dopolnitve določil o davka prostem dobi-
vanju davčnega rudninskega olja.

Deloma dopolnjuje točko 3, lit. d/aa dodatka k § 1 izvršitvenega predpisa k zakonu o davku od rudninskega olja z dne 9. julija 1903. l. (drž. zak. št. 143) se zaukazuje nastopno:

Ako se uporabljajo Wolframove, osminske in osramske žarnice, je preračunu bencinove množine, ki se obdači, dati v podstavo $\frac{8}{25}$ tiste množine, ki bi prišla po sedaj zaukazanem ključu za navadne žarnice z ogljevo nitjo, ki imajo isto silo sveč.

Ta ukaz dobi moč s 1. dnem januarja 1909. l.

Jorkasch s. r.

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele, zastopane v državnem zboru,

izhaja v založbi c. kr. dvorne in državne tiskarnice na Dunaju, I. okraj, Seilerstätte št. 24 tudi v letu 1909. v nemškem, češkem, italijanskem, hrvaškem, poljskem, rumunskem, maloruskem in slovenskem jeziku.

Naročnina za celi letnik 1909 državnega zakonika v vsaki teh osmih izdaj znaša za en izvod — bodisi, da se hodi ponj ali da se ta izvod pošilja poštine prosto — 8 K.

Naročevati je treba v založbi c. kr. dvorne in državne tiskarnice na Dunaju, I. okraj, Seilerstätte št. 24, kjer se dobivajo tudi posamezni letniki in posamezni kosi državnega zakonika.

Ker se državni zakonik naročnikom oddaja, oziroma pošilja samó, če se je plačala prej letna naročnina zanj, je ob enem naročilu priložiti zanj pripadajoči znesek; da se more hitro in brez pritožb vročevati po c. kr. pošti, je poleg natančnega naslova stanovišča povedati tudi dotični poštni dostavni okraj.

Posamezni letniki nemške izdaje se dobivajo.

Letnik 1849. za	4 K 20 h	Letnik 1869. za	6 K — h	Letnik 1889. za	6 K — h
„ 1850. „	10 „ 50 „	„ 1870. „	2 „ 80 „	„ 1890. „	5 „ 40 „
„ 1851. „	2 „ 60 „	„ 1871. „	4 „ — „	„ 1891. „	6 „ — „
„ 1852. „	5 „ 20 „	„ 1872. „	6 „ 40 „	„ 1892. „	10 „ — „
„ 1853. „	6 „ 30 „	„ 1873. „	6 „ 60 „	„ 1893. „	6 „ — „
„ 1854. „	8 „ 40 „	„ 1874. „	4 „ 60 „	„ 1894. „	6 „ — „
„ 1855. „	4 „ 70 „	„ 1875. „	4 „ — „	„ 1895. „	7 „ — „
„ 1856. „	4 „ 90 „	„ 1876. „	3 „ — „	„ 1896. „	7 „ — „
„ 1857. „	5 „ 70 „	„ 1877. „	2 „ — „	„ 1897. „	15 „ — „
„ 1858. „	4 „ 80 „	„ 1878. „	4 „ 60 „	„ 1898. „	6 „ — „
„ 1859. „	4 „ — „	„ 1879. „	4 „ 60 „	„ 1899. „	10 „ — „
„ 1860. „	3 „ 40 „	„ 1880. „	4 „ 40 „	„ 1900. „	7 „ — „
„ 1861. „	3 „ — „	„ 1881. „	4 „ 40 „	„ 1901. „	6 „ — „
„ 1862. „	2 „ 80 „	„ 1882. „	6 „ — „	„ 1902. „	7 „ 50 „
„ 1863. „	2 „ 80 „	„ 1883. „	5 „ — „	„ 1903. „	9 „ — „
„ 1864. „	2 „ 80 „	„ 1884. „	5 „ — „	„ 1904. „	5 „ — „
„ 1865. „	4 „ — „	„ 1885. „	3 „ 60 „	„ 1905. „	6 „ — „
„ 1866. „	4 „ 40 „	„ 1886. „	4 „ 60 „	„ 1906. „	12 „ — „
„ 1867. „	4 „ — „	„ 1887. „	5 „ — „	„ 1907. „	13 „ — „
„ 1868. „	4 „ — „	„ 1888. „	8 „ 40 „		

Prodajna cena za letnik 1908. se naznani začetkom januarja 1909. l.

Posamezni letniki v drugih sedmih jezikih počeni z l. 1870. se dobivajo po istih cenah, kakor nemška izdaja.

Ako se naroči vsaj 10, toda poljubnih celotnih letnikov državnega zakonika na enkrat, se dovoli 20% popusta, ako se naroči vsaj 25, toda poljubnih celotnih letnikov državnega zakonika na enkrat, 25% popusta, in ako se naroči vsaj 35, toda poljubnih celotnih letnikov državnega zakonika na enkrat, 30% popusta.

NB. Tisti kosi državnega zakonika nemške izdaje, ki naročniku celó niso došli ali pa so mu došli nedostatni, naj se reklamirajo najdalje v štirih tednih potem, ko so izšli, in kosi nenemških izdaj najdalje v šestih tednih po izdaji kazal in naslovnega lista k posameznim izdajam naravnost v c. kr. dvorni in državni tiskarnici na Dunaju, III. okraj, Rennweg št. 16.

Kadar poteče ta rok, se bodo kosi državnega zakonika izročevali brez izjeme samo proti plačilu prodajne cene ($\frac{1}{4}$ pole = 2 strani po 2 h).

Ker so v nemški izdaji vsi letniki od l. 1849. naprej, in v izdajah ostalih sedmih jezikov vsi letniki od leta 1870. naprej popolnoma dopoljeni, se dobiva ne samó vsak posamezni letnik za zgoraj omenjeno prodajno ceno, ampak tudi vsak posamezni kos vseh teh letnikov za prodajno ceno ($\frac{1}{4}$ pole = 2 strani po 2 h) iz zaloge c. kr. dvorne in državne tiskarnice na Dunaju, I. okraj, Seilerstätte št. 24; s tem je vsakemu moči dopolniti nedostatne (pomanjkljive) letnike ter si liste urediti po tvarini.